

Kielce, 28.02.2018 r.

OWŚ-VII.7222.28.2017

DECYZJA

Na podstawie art. 163 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz. U. 2017 r., poz. 1257 ze zm.), w związku z art. 215 i 378 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2017 r. poz. 519 ze zm.),

po rozpatrzeniu

wniosku Pana Waldemara Grabowskiego i Pana Zbigniewa Olesińskiego, współwłaścicieli Gospodarstwa Rolnego - Fermi Drobiu zlokalizowanej w Sobkowie przy ul. Długiej 43,

orzekam:

I. Zmieniam decyzję Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 5 sierpnia 2008 r. znak: OWŚ.VII.7650-6/08 (zmienioną decyzjami: z dnia 24 maja 2011 r. znak: OWŚ.VII.7651-12/2010, z dnia 21 stycznia 2013 r. znak: OWŚ.VII.7222.23.2012, z dnia 3 grudnia 2014 r. znak: OWŚ-VII.7222.67.2014, z dnia 18 stycznia 2016 r. znak: OWŚ-VII.7222.11.2015) udzielającą Panu Waldemarowi Grabowskiemu i Panu Zbigniewowi Olesińskiemu, pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji do chowu drobiu o więcej niż 40 000 stanowisk, zlokalizowanej w miejscowości Sobków przy ul. Długiej 43, gm. Sobków, pow. jędrzejowski, w następujący sposób:

1. Pkt „**I.1.2. Zużycie surowców, energii i wody**”, otrzymuje brzmienie:

„**Wykorzystanie energii, materiałów, surowców i paliw:**

Rodzaj surowca	Zużycie surowców/rok
Pasza	13 060,44 Mg
Woda	20 837 m ³
Energia elektryczna	368 479 kWh
Węgiel kamienny lub miał do celów grzewczych	ok. 1000 Mg

”

2. Pkt „**II. ppkt 1.1. Dopuszczalna emisja zanieczyszczeń do powietrza**”, otrzymuje brzmienie:

„**1.1. Dopuszczalna emisja zanieczyszczeń do powietrza**

1. Charakterystyka miejsc wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza z budynków inwentarskich

Główne źródło zorganizowanej emisji zanieczyszczeń do powietrza stanowią procesy chowu brojlerów, prowadzone w 18 budynkach inwentarskich.

Powstające w procesie chowu drobiu gazy i pyły są odprowadzane z budynków inwentarskich za pośrednictwem wentylacji ogólnej, składającej się z wentylatorów dachowych pracujących przez cały rok, oraz wentylatorów szczytowych uruchamianych okresowo.

Charakterystyka wentylacji ogólnej	Oznaczenie emitora	Szt.	Wysokość [m npt.]	Średnica wylotu [m]	Prędkość gazów m/s
Budynek inwentarski nr 1 o obsadzie po 18 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 15 000 m ³ /h	K1/1 – K1/2	2	2,9	0,7	10,83
wentylatory ściennie o wydajności 45 000 m ³ /h	Ks1/1 – K1/4	4	1,7 B	1,3	
Budynek inwentarski nr 2 o obsadzie po 18 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 15 000 m ³ /h	K2/1 – K2/2	2	2,9	0,7	10,83
wentylatory ściennie o wydajności 45 000 m ³ /h	Ks2/1 – K2/4	4	1,7 B	1,3	
Budynek inwentarski nr 3 o obsadzie po 18 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 15 000 m ³ /h	K3/1 – K3/2	2	2,9	0,7	10,83
wentylatory ściennie o wydajności 45 000 m ³ /h	Ks3/1 – K3/4	4	1,7 B	1,3	
Budynek inwentarski nr 4 o obsadzie po 18 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 15 000 m ³ /h	K4/1 – K4/2	2	2,9	0,7	10,83
wentylatory ściennie o wydajności 45 000 m ³ /h	Ks4/1 – K4/4	4	1,7 B	1,3	
Budynek inwentarski nr 5 o obsadzie po 18 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 15 000 m ³ /h	K5/1 – K5/2	2	2,9	0,7	10,83
wentylatory ściennie o wydajności 45 000 m ³ /h	Ks5/1 – K5/4	4	1,7 B	1,3	
Budynek inwentarski nr 6 o obsadzie po 18 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 15 000 m ³ /h	K6/1 – K6/2	2	2,9	0,7	10,83
wentylatory ściennie o wydajności 45 000 m ³ /h	Ks6/1 – K6/4	4	1,7 B	1,3	
Budynek inwentarski nr 7 o obsadzie po 18 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 15 000 m ³ /h	K7/1 – K7/2	2	2,9	0,7	10,83
wentylatory ściennie o wydajności 45 000 m ³ /h	Ks7/1 – K7/4	4	1,7 B	1,3	
Budynek inwentarski nr 8 o obsadzie po 18 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 15 000 m ³ /h	K8/1 – K8/2	2	2,9	0,7	10,83
wentylatory ściennie o wydajności 45 000 m ³ /h	Ks8/1 – K8/4	4	1,7 B	1,3	
Budynek inwentarski nr 9 o obsadzie po 18 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 15 000 m ³ /h	K9/1 – K9/2	2	2,9	0,7	10,83
wentylatory ściennie o wydajności 45 000 m ³ /h	Ks9/1 – K9/4	4	1,7 B	1,3	
Budynek inwentarski nr 10 o obsadzie po 30 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 11 000 m ³ /h	K10/1 – K10/13	13	6,5	0,63	9,81
wentylatory ściennie o wydajności 35 000 m ³ /h	Ks10/1 – K10/6	6	2,2 B	1,4	
Budynek inwentarski nr 11 o obsadzie po 30 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 11 000 m ³ /h	K11/1 – K11/13	13	6,5	0,63	9,81

wentylatory ściennie o wydajności 35 000 m ³ /h	Ks11/1 – K11/6	6	2,2 B	1,4	
Budynek inwentarski nr 12 o obsadzie po 30 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 11 000 m ³ /h	K12/1 – K12/13	13	6,5	0,63	9,81
wentylatory ściennie o wydajności 35 000 m ³ /h	Ks12/1 – K12/6	6	2,2 B	1,4	
Budynek inwentarski nr 13 o obsadzie po 30 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 11 000 m ³ /h	K13/1 – K13/13	13	6,5	0,63	9,81
wentylatory ściennie o wydajności 35 000 m ³ /h	Ks13/1 – K13/6	6	2,2 B	1,4	
Budynek inwentarski nr 14 o obsadzie po 30 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 11 000 m ³ /h	K14/1 – K14/13	13	6,5	0,63	9,81
wentylatory ściennie o wydajności 35 000 m ³ /h	Ks14/1 – K14/6	6	2,2 B	1,4	
Budynek inwentarski nr 15 o obsadzie po 58 800 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 11 000 m ³ /h	K15/1 – K15/18	18	6,5	0,63	9,81
wentylatory ściennie o wydajności 35 000 m ³ /h	Ks15/1 – K15/17	17	2,2 B	1,4	
Budynek inwentarski nr 16 o obsadzie po 58 800 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 11 000 m ³ /h	K16/1 – K16/18	18	6,5	0,63	9,81
wentylatory ściennie o wydajności 35 000 m ³ /h	Ks16/1 – K16/17	17	2,2 B	1,4	
Budynek inwentarski nr 17 o obsadzie po 50 400 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 11 000 m ³ /h	K17/1 – K17/18	18	6,5	0,63	9,81
wentylatory ściennie o wydajności 35 000 m ³ /h	Ks17/1 – K17/17	17	2,2 B	1,4	
Budynek inwentarski nr 18 o obsadzie po 42 000 szt.					
wentylatory dachowe o wydajności 11 000 m ³ /h	K18/1 – K18/15	15	6,5	0,63	9,81
wentylatory ściennie o wydajności 35 000 m ³ /h	Ks18/1 – K18/17	17	2,2 B	1,4	

2a. Wielkości dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza z budynków inwentarskich

Obsada i oznaczenie budynków	Dopuszczalna emisja z budynków inwentarskich				
	18 000 stanowisk (budynki 1-9)	30 000 stanowisk (budynki 10-14)	50400 stanowisk (budynek 17)	58 800 stanowisk (budynki 15-16)	42 000 stanowisk (budynek 18)
Zanieczyszczenie	kg/stanowisko/rok*	kg/stanowisko/rok*	kg/stanowisko/rok*	kg/stanowisko/rok*	kg/stanowisko/rok*
pył	0,013345	0,013345	0,013345	0,013345	0,013345
pył PM10	0,012945	0,012945	0,012945	0,012945	0,012945
NH ₃	0,008528	0,009477	0,010462	0,009466	0,0092162
CH ₄	0,002217	0,002464	0,00272	0,002461	0,002396
N ₂ O	0,000938	0,001042	0,001151	0,001041	0,001014

* - dopuszczalną wielkość emisji z budynków inwentarskich określono w [kg/stanowisko/rok], a więc w jednostce w jakie podane zostały graniczne wielkości emisji dla amoniaku.

2b. Dopuszczalna roczna emisja zanieczyszczeń do powietrza z poszczególnych budynków inwentarskich

	Dopuszczalna emisja z budynków inwentarskich**				
Obsada i oznaczenie budynków	18 000 stanowisk (budynki 1-9)	30 000 stanowisk (budynki 10-14)	50 400 stanowisk (budynek 17)	58 800 stanowisk (budynki 15-16)	42 000 stanowisk (budynek 18)
Ilość budynków o danej obsadzie [szt]	9	5	1	2	1
Zanieczyszczenie	kg/rok/budynek	kg/rok/budynek	kg/rok/budynek	kg/rok/budynek	kg/rok/budynek
pył	240,216	400,36	672,604	784,704	560,504
pył PM10	233,00952	388,3492	652,42588	761,16288	543,68888
NH ₃	153,5004	284,3088	527,2596	556,604	387,0816
CH ₄	39,9101	73,92029	137,0875	144,717	100,6412
N ₂ O	16,88504	31,27397	57,99856	61,22644	42,57898

** - dopuszczalna emisja roczna dla pojedynczego budynku inwentarskiego

3. Dopuszczalna emisja zanieczyszczeń do powietrza oraz charakterystyka miejsc wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza z procesów innych niż chów brojlerów

Lp.	Źródło	Czas pracy [h]	Parametry emitora		Rodzaje substancji	Wielkość emisji [kg/h]
			Wysokość wylotu [m]	Średnica wylotu [m]		
1.	Silosy paszowe o poj. 17,5 Mg (kurniki 1 - 5 i 8-11) - 18szt. (po 2 szt. przy każdym kurniku)	7,5	1,2	0,2	Pył ogółem: - w tym pył PM10	0,159 0,159
2.	Silosy paszowe o poj. 16,6 Mg (kurniki 6 - 7) - 2szt. (po 1 szt. przy każdym kurniku)	10	1,2	0,2	Pył ogółem: - w tym pył PM10	0,162 0,162
3.	Silosy paszowe o poj. 22,5 Mg (kurniki 6 - 7) - 2szt. (po 1 szt. przy każdym kurniku)	10	1,2	0,2	Pył ogółem: - w tym pył PM10	0,16 0,16
4.	Silosy paszowe o poj. 17,5 Mg (kurniki 12 - 18) - 14szt. (po 2 szt. przy każdym kurniku)	23	1,2	0,2	Pył ogółem: - w tym Pył pM10	0,159 0,159
5.	Awaryjny agregat prądowórczy WOLA 24 ZPP-16 H6 o mocy (prądowej) 110 kW	815	2,5	0,06	Pył ogółem	0,02538
					- w tym pył PM10	0,02538
					Tlenek węgla	0,01015
					Dwutlenek azotu	0,1269
6.	Kocioł wodny typu KRM Sefako o nominalnej wydajności 4,6 MW	1762	25	0,84	Pył ogółem	100***
					Dwutlenek siarki	1500***
					Tlenki azotu w przeliczeniu na NO ₂	400***

*** - dopuszczalna emisja wyrażona w mg/m^3 przy zawartości 6 % tlenu w gazach odlotowych, w odniesieniu do warunków normalnych: suchego gazu w temperaturze 273 K i pod ciśnieniem 1013 hPa określona zgodnie z Zał. nr. 6 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz. U. 2014, poz. 1546) dla „źródeł nowych”, w którym spalany jest węgiel kamienny. ”

3. Pkt „II. ppkt 1.2. Roczna emisja z instalacji IPPC”, otrzymuje brzmienie:

„1.2. Dopuszczalna emisja roczna z instalacji:

Nazwa zanieczyszczenia	Emisja roczna [Mg]
pył ogółem	7,8
dwutlenek siarki	39,1
tlenki azotu jako NO ₂	4,99
tlenek węgla	0,02581
amoniak	4,83
benzen	0,0002419
węglowodory aromatyczne	0,002964
węglowodory alifatyczne	0,00968
pył PM _{2,5}	2,064
metan	1,256
podtlenek azotu	0,531

”

4. W pkt II. dodaje się ppkt 4. o treści:

„4. Całkowite ilości azotu i fosforu wydalane w oborniku:

Powiązany z BAT całkowity wydalony azot mieści się w przedziale 0,2 - 0,6 kg wydalonego N/stanowisko/rok.

Powiązany z BAT całkowity wydalony fosfor mieści się w przedziale 0,05 - 0,25 kg wydalonego P₂O₅/stanowisko/rok.”

5. Pkt III.1. ppkt 1.1. „Monitoring emisji zanieczyszczeń do powietrza” otrzymuje brzmienie:

„1.1. Monitoring emisji do powietrza i stanu jakości powietrza

Monitoring emisji amoniaku do powietrza, z instalacji chowu brojlerów, prowadzony będzie z wykorzystaniem metody „Oszacowania z zastosowaniem bilansu masowego w oparciu o wydalanie i całkowitą zawartość azotu (lub całkowitego azotu amonowego) na każdym etapie stosowania obornika”, z częstotliwością raz w roku.

Dopuszcza się stosowanie innej metody obliczania lub pomiaru emisji amoniaku, o ile będzie ona zgodna z metodyką referencyjną określoną w konkluzjach BAT w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu.”

6. Pkt III.1. ppkt „1.5. Monitoring procesów technologicznych” otrzymuje brzmienie:

„1.5. Monitoring parametrów procesu -

prowadzenie rejestrów - co najmniej raz w roku:

- zużycia wody - odczyty wodomierza, faktury,
- zużycia energii elektrycznej - odczyty licznika, faktury,
- zużycia paliw – faktury,
- liczby przybywających i ubywających zwierząt - rejestrowanie zasiedleń, ew. ubiórek i upadków,
- spożycia paszy - rejestr dobowego zużycia paszy w kurniku, łączny - za pomocą faktur,
- produkcji obornika - rejestr przekazywanego obornika,
- ilości wytwarzanych i przekazywanych odpadów,

- stosowanych środków i leków weterynaryjnych.”

7. W pkt III.1. dodaje się ppkt 1.6. o treści:

„1.6. Monitoring całkowitej ilości azotu i fosforu wydalanych w oborniku:

Prowadzony będzie z zastosowaniem bilansu masy azotu i fosforu w oparciu o spożycie paszy, zawartość surowego białka w diecie, całkowitą zawartość fosforu i produktywność zwierząt - dla każdego budynku inwentarskiego, z częstotliwością raz w roku, w tym:

monitorowane parametry niezbędne do obliczeń:

- bilans obsady (ilość stanowisk),
- zużycie paszy w danym roku w kg/rok - Z_p (na podstawie faktur),
- średnia zawartość białka w podawanej paszy - B_p (wg kart dostawy pasz),
- średnia zawartość fosforu w podawanej paszy - P_p (wg kart dostawy pasz),
- udział azotu w świeżym pomiole - WN_{Ps} (na podstawie wykonanych badań przez jednostkę akredytowaną),
- udział fosforu w świeżym pomiole - WP_{Ps} (na podstawie wykonanych badań przez jednostkę akredytowaną).

Dopuszcza się stosowanie innej metody obliczania lub pomiaru całkowitej ilości azotu i fosforu wydalanych w oborniku, o ile będzie ona zgodna z metodyką referencyjną określoną w konkluzjach BAT w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu. W przypadku szacowania całkowitej ilości azotu i fosforu wydalanych w oborniku w oparciu o analizę obornika z oznaczeniem całkowitej ilości azotu i fosforu, należy podać zastosowany sposób obliczeń.”

8. Pkt III. ppkt 3. **„Zakres, sposób i termin przekazywania organowi właściwemu do wydania pozwolenia i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska corocznej informacji pozwalającej na przeprowadzenie oceny zgodności z warunkami określonymi w pozwoleniu, w zakresie nieobjętym przepisami art. 149 ustawy Prawo ochrony środowiska”**, otrzymuje brzmienie:

„3.1. Przekazywanie danych w zakresie monitorowania emisji zanieczyszczeń do powietrza:

Wyniki obliczeń lub pomiarów w zakresie emisji amoniaku do powietrza z instalacji, będą przedkładane Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w terminie do końca pierwszego kwartału, za poprzedni rok sprawozdawczy.

W przypadku szacowania emisji amoniaku z wykorzystaniem bilansu masowego w oparciu o wydalanie i całkowitą zawartość azotu (lub całkowitego azotu amonowego) na każdym etapie stosowania obornika wraz z wynikami obliczeń emisji amoniaku, należy podać zastosowany algorytm oraz pełne dane przyjęte do obliczeń.

3.3. Ewidencja ilościowa i jakościowa odpadów prowadzona będzie w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy o odpadach. Informacje i dane w zakresie gospodarki odpadami przekazywane będą w ustawowych terminach, za poprzedni rok kalendarzowy, do Marszałka Województwa Świętokrzyskiego.”

9. Pkt IV. ppkt 1. „Metody ochrony środowiska wodnego”, otrzymuje brzmienie:

„1. Ochrona środowiska wodnego:

- efektywne zużycie wody:
  - prowadzenie kontroli, rejestru oraz analizy zużycia wody,
  - zastosowanie poidel miseczkowo - smoczkowych oraz elektronicznego sterowania dopływu wody zabezpieczających przed niekontrolowanym i nadmiernym wypływem wody,
  - okresowe czyszczenie hal produkcyjnych, przy zastosowaniu myjki wysokociśnieniowej na gorącą wodę, co umożliwi minimalizację zużycia, a tym samym ilość powstających ścieków,
  - regularne kontrole instalacji wodociągowych, pozwalające na szybkie wykrycie ewentualnych nieszczelności,
  - regularnie przeprowadzana kalibracja instalacji wody pitnej,
    - gospodarka wodno-ściekowa
- rozdzielenie ścieków bytowych i ścieków przemysłowych:
  - odprowadzanie ścieków przemysłowych do szczelnych zbiorników bezodpływowych i systematyczny wywóz na oczyszczalnię ścieków;
  - odprowadzanie ścieków socjalno - bytowych do szczelnego zbiornika bezodpływowego i systematyczny wywóz na oczyszczalnię ścieków,
- utrzymywanie możliwie najmniejszych obszarów zanieczyszczonych - dokładne wstępne, mechaniczne czyszczenie pomieszczeń (kurników) przed procesem mycia na mokro,
- oddzielanie niezanieczyszczonej wody opadowej od strumieni ścieków wymagających oczyszczenia;”

10. Pkt IV. ppkt 2. „Metody ochrony powietrza”, otrzymuje brzmienie:

„2. Metody ochrony powietrza:

Na terenie Fermi stosowane będą następujące metody ograniczenia emisji zanieczyszczeń (w głównej mierze odoroczynnych) do powietrza:

1) żywienie zwierząt - optymalizacja składu pasz:

- obniżenie poziomu białka ogólnego w mieszankach,
- stosowanie żywienia fazowego,
- optymalizacja stosunku białka i aminokwasów do energii,
- poprawa jakości białka (dobór komponentów mieszanek, białko idealne),
- stosowanie dodatków czystych aminokwasów (uzupełnienie niedoborów),
- stosowanie dodatków paszowych (np. substancji antybakteryjnych, enzymów paszowych - saponiny, probiotyki, kwasy organiczne - kwas benzoowy ($C_7H_6O_2$), wyciągi z roślin, włókna rozpuszczalne - wysłodki buraczane, otręby sojowe, preparaty huminowe);

2) techniczne:

- optymalizacja mikroklimatu pomieszczeń inwentarskich,
- poprawa jakości ściółki zastosowanej w budynku,
- podawanie paszy ad libitum,
- wyposażenie magazynów z paszą suchą w separatory pyłu - instalacja jest wyposażona w filtry workowe,
- zamgławianie przy pomocy wody - w czasie upałów w celu gwałtownego obniżenia temperatury wewnątrz budynku;”

11. W pkt IV. dodaje się ppkt 8. o treści:

„8. Sposoby zapewnienia efektywnego wykorzystania energii:

Stosowane rozwiązania techniczne i sposoby prowadzenia instalacji zapewniające spełnienie wymagań najlepszej dostępnej techniki i zapewniające efektywne wykorzystanie energii polegają na:

- zastosowanie wysokosprawnych systemów ogrzewania/chodzenia i wentylacji (wentylacja sterowana automatycznie, automatyczny proces załączania i wyłączania nagrzewnic),
- izolacja budynków inwentarskich,
- częste kontrolowanie oraz systematyczne czyszczenie kanałów wentylacyjnych i wentylatorów likwidujące opory w systemie wentylacji,
- zastosowanie energooszczędnego oświetlenia.”

12. Pkt „V. Zagospodarowanie nawozów naturalnych”, otrzymuje brzmienie:

„V. Zagospodarowanie obornika

Magazynowanie i zagospodarowanie obornika należy prowadzić zgodnie z zapisami ustawy z dnia 10 lipca 2007 roku o nawozach i nawożeniu (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 625) a także zgodnie z pozytywnie zaopiniowanym przez okręgową stację chemiczno - rolniczą planem nawożenia, w przypadku rolniczego wykorzystania obornika.

W związku z prowadzoną działalnością na terenie fermy drobiu w Sobkowie powstaje w ciągu roku około 4 000 Mg obornika (7,0 - 8,2 kg/stanowisko/rok). Obornik jest odbierany bezpośrednio z kurnika przez indywidualnych rolników w ramach wieloletnich umów dwustronnych. Każdy z odbiorców nawozu naturalnego dostarcza do gospodarstwa słomę do przygotowania podłoża przed wprowadzeniem zwierząt. Każdy z odbiorców posiada plan nawożenia zaopiniowany pozytywnie przez Okręgową Stację Chemiczno - Rolniczą w Kielcach. Ponadto wnioskodawca posiada umowę z Gospodarstwem Rybackim „Wójcza” Sp. z o.o., 28-133 Pacanów, a także z firmą FLIPPER CHÓW I HODOWLA RYB Sp. z o.o. Radków 126; 29-135 Radków, na odbiór ok. 1900 Mg pomiotu kurzego rocznie. Zawarte umowy w całości pokrywają roczną ilość wytwarzanego na fermie obornika.”

II. Pozostałe punkty decyzji nie ulegają zmianie.

Uzasadnienie

Pan Waldemar Grabowski i Zbigniew Olesiński - Gospodarstwo Rolne, Ferma Drobiu, ul. Długa 43, 28-305 Sobków, wystąpili z wnioskiem o zmianę decyzji Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 5 sierpnia 2008 r. znak: OWS.VII.7650-6/08 ze zm. - pozwolenia zintegrowanego dla instalacji do chowu drobiu o więcej niż 40 000 stanowisk zlokalizowanej w miejscowości Sobków przy ul. Długiej 43, gm. Sobków, pow. jędrzejowski.

Na podstawie § 2 ust. 1 pkt 51 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (j.t. Dz. U. 2016 r., poz. 71), chów lub hodowla zwierząt w liczbie nie mniejszej niż 210 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza, jest kwalifikowany jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko - w rozumieniu ustawy z dnia 03 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. 2017 r., poz.1405 ze zm.),

w związku z czym, zgodnie z art. 378 ust. 2a pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. 2017 r., poz. 519 ze zm.), organem właściwym do zmiany pozwolenia zintegrowanego dla tej instalacji jest marszałek województwa.

Obecny system prawny nakazał dostosowanie prowadzonych instalacji do intensywnego chowu drobiu i świń, do Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2017/302 z dnia 15 lutego 2017 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu lub świń zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE (Dz. U. UE L z dnia 21 lutego 2017 r.). Z przywołanego dokumentu wynika, że zachodzi konieczność dostosowania i modernizacji technik produkcji drobiu i świń, w celu zrównoważenia, ograniczenia lub wyeliminowania wpływu zanieczyszczeń na środowisko z uwzględnieniem wzrostu potrzeb związanych z dobrostanem zwierząt, przy jednoczesnym zachowaniu rentownej i opłacalnej ekonomicznie działalności.

Po przeprowadzeniu, zgodnie z art. 215 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, analizy warunków pozwolenia zintegrowanego dla przedmiotowej instalacji, w odniesieniu do zapisów wynikających z konkluzji dotyczących najlepszych dostępnych technik (BAT), tut. organ wezwał prowadzących instalację do przeanalizowania spełnienia przez instalację, wymagań wynikających z wprowadzonych konkluzji oraz do złożenia wniosku o zmianę ww. pozwolenia zintegrowanego, zgodnie z aktualnymi konkluzjami.

Wnioskodawca, w złożonym wniosku, odniósł się do wymagań wynikających z najlepszych dostępnych technik (BAT):

BAT 1. System zarządzania środowiskowego (EMS) i BAT 2. Dobre gospodarowanie

Wykazano prawidłowe postępowanie podczas cyklu hodowlanego brojlera kurzego o łącznej liczbie stanowisk 522 000 i max. zdolności produkcyjnej 3 132 200 szt./rok, dbałość o stan środowiska naturalnego, zapewnienie zgodności z przepisami dotyczącymi środowiska, ciągłe doskonalenie efektywności środowiskowej instalacji, sprawdzanie efektywności i podejmowanie działań korygujących. Jakość produkowanego żywca osiągnąta będzie poprzez wdrożenie i stałe monitorowanie procesu produkcji w oparciu o zasady Dobrej Praktyki Produkcyjnej i Dobrej Praktyki Higienicznej, a także o aktualnie obowiązujące wymagania prawne. Ferma Drobiu w Sobkowie przyjęła i wdrożyła Politykę Środowiskową realizowaną poprzez: ciągłe doskonalenie sposobu zarządzania środowiskowego, przestrzeganie obowiązujących przepisów i zasad z zakresu ochrony środowiska, doskonalenie technologii i procesów wytwarzania tak, aby były one przyjazne środowisku oraz zaspokajały potrzeby i oczekiwania obecnych i przyszłych odbiorców oraz innych stron zainteresowanych, ciągłe angażowanie pracowników na rzecz poprawy jakości oraz systematycznego podnoszenia ich kompetencji w zakresie ochrony środowiska, zapewnienie pracownikom odpowiednich warunków pracy i zasobów dla ciągłego rozwoju i unowocześniania fermy. Wdrożone procedury obejmują swoim zakresem prawidłowe postępowanie pracowników Fermy oraz przestrzeganie przepisów Prawa ochrony środowiska, wprowadzono instrukcje postępowania obowiązujące w codziennym prowadzeniu obiektu oraz na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych. Pracownicy zobowiązani są do regularnych kontroli i potrzebnych napraw obiektów i urządzeń Fermy.

BAT 3. W celu ograniczenia całkowitych emisji azotu i w konsekwencji amoniaku wydalanego przy zaspokajaniu potrzeb żywieniowych zwierząt

- eksploatujący instalację posiada dokumentację o składzie paszy, dodatków aminokwasów oraz środkach zmniejszających całkowitą ilość wydalanego azotu; przestrzega optymalnych dawek paszy zgodnie z instrukcją utrzymania stada z zastosowaniem żywienia wieloetapowego. Powiązany z BAT całkowity wydalony azot mieści się w przedziale 0,2 - 0,6 kg wydalonego N/stanowisko/rok.

BAT 4. W celu ograniczenia całkowitych emisji wydalanego fosforu przy zaspokajaniu potrzeb żywieniowych zwierząt

- eksploatujący instalację posiada dokumentację o składzie paszy łącznie z dodatkami i używanych dodatkach ograniczających wydalany fosfor ogólny; przestrzega optymalnych dawek paszy zgodnie z instrukcją utrzymania stada z zastosowaniem żywienia wieloetapowego. Powiązany z BAT całkowity wydalony fosfor mieści się w przedziale 0,05 - 0,25 kg wydalonego P_2O_5 /stanowisko/rok.

BAT 5 Efektywne wykorzystanie wody, **BAT 6**. Aby ograniczyć powstawanie ścieków, **BAT 7**. Aby ograniczyć emisje do wody ze ścieków

- pkt 9. niniejszej decyzji (pkt IV. ppkt 1. pozwolenia).

BAT 8. Aby zapewnić efektywne zużycie energii w gospodarstwie

- pkt 11. niniejszej decyzji (pkt IV. ppkt 8. pozwolenia).

BAT 9. i BAT 10. W celu zapobiegania występowaniu emisji hałasu lub, jeżeli jest to niemożliwe, ich ograniczenia

- BAT 9 i BAT 10 ma zastosowanie jedynie w przypadkach, w których oczekuje się, że obiekty wrażliwe odczują dokuczliwość hałasu lub gdy jego występowanie zostało udowodnione. W analizowanym przypadku, w bezpośrednim sąsiedztwie instalacji nie występują obszary podlegające ochronie akustycznej wobec czego BAT 9. i BAT 10. nie ma tutaj zastosowania.

BAT 11. Aby ograniczyć emisje pyłów z budynku dla zwierząt

- pkt 10. niniejszej decyzji (pkt IV. ppkt 2. pozwolenia).

BAT 12. i BAT 13. W celu zapobiegania występowaniu emisji zapachów lub, jeżeli jest to niemożliwe, ich ograniczenia

- BAT 12 i BAT 13 ma zastosowanie jedynie w przypadkach, w których oczekuje się, że obiekty wrażliwe odczują dokuczliwość zapachu lub gdy jego występowanie zostało stwierdzone.

BAT 12. i BAT 13. nie ma tutaj zastosowania.

BAT 14. W celu ograniczenia emisji amoniaku do powietrza z przechowywania obornika stałego, **BAT 15**. W celu zapobiegania emisjom do gleby i wody z przechowywania obornika w stanie stałym lub, jeżeli jest to niemożliwe, ich ograniczenia, **BAT 19**. Jeżeli prowadzi się przetwarzanie obornika w gospodarstwach, w celu zmniejszenia emisji azotu, fosforu, zapachu i drobnoustrojów chorobotwórczych do powietrza i wody oraz ułatwienia przechowywania obornika lub jego aplikacji, **BAT 20**. W celu uniknięcia lub, jeżeli nie jest to możliwe, w celu zmniejszenia emisji azotu i fosforu oraz drobnoustrojów chorobotwórczych do gleby i wody z aplikacji obornika

- BAT 14., BAT 15., BAT 19., BAT 20. nie dotyczą analizowanej instalacji - obornik nie jest przechowywany, bezpośrednio po wytworzeniu, przekazywany jest odbiorcom.

BAT 22. Aby zredukować emisje amoniaku do powietrza z procesu aplikacji obornika, techniką BAT jest wprowadzenie obornika do gleby tak szybko, jak to możliwe

- proces aplikacji odbywa się poza instalacją i zakładem.

BAT 23. Aby zredukować emisje amoniaku z całego procesu chowu drobiu

- Zgodnie z bilansem białka wskaźniki emisji amoniaku nie przekraczają wartości granicznych określonych w konkluzjach BAT, ani też wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu, w związku z tym, nie zachodzi konieczność zastosowania dodatkowych metod ograniczania emisji amoniaku z fermy.

BAT 24. W ramach BAT należy monitorować całkowite ilości azotu i fosforu wydalane w oborniku

- pkt 7. niniejszej decyzji (pkt III.1. ppkt 1.6. pozwolenia).

BAT 25. W ramach BAT należy monitorować emisje amoniaku do powietrza

- pkt 5. niniejszej decyzji (pkt III.1. ppkt 1.1. pozwolenia).

BAT 26. W ramach BAT należy regularnie monitorować emisje zapachu do powietrza.

- BAT 26. ma zastosowanie jedynie w przypadkach, w których oczekuje się, że obiekty wrażliwe odczują dokuczliwość zapachu lub gdy jego występowanie zostało udowodnione. BAT 26. nie ma tutaj zastosowania.

BAT 27. W ramach BAT należy monitorować emisje pyłu do powietrza z każdego budynku

- nie dotyczy - ze względu na wysokie koszty i niski wskaźnik emisji.

BAT 28. W ramach BAT należy monitorować emisje amoniaku, pyłu i/lub zapachu do powietrza z każdego budynku dla zwierząt wyposażonego w system oczyszczania powietrza - nie ma zastosowania.

BAT 29. W ramach BAT należy monitorować parametry procesu

- pkt 6. niniejszej decyzji (pkt III.1. ppkt 1.5. pozwolenia).

BAT 32. Aby ograniczyć emisje do powietrza z każdego pomieszczenia dla brojlerów - zastosowana została wentylacja mechaniczna z nagrzewnicami do ogrzewania powietrza, stosowana w początkowej fazie chowu. Pojenie ptaków odbywa się za pomocą poidel smoczkowo-miseczkowych zapobiegających wyciekaniu wody.

- Jak wykazano powyżej, instalacja do chowu drobiu na 522 000 stanowisk, zlokalizowana w miejscowości Sobków, ul. Długa 43, spełnia wymagania wynikające z najlepszych dostępnych technik (BAT), ustanowionych Decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2017/302 z dnia 15 lutego 2017 roku.

Niniejszą decyzją dostosowano obowiązujące pozwolenie zintegrowane na prowadzenie instalacji do chowu drobiu o więcej niż 40 000 stanowisk (522 000 stanowiska), zlokalizowanej w miejscowości Sobków, przy ul. Długiej 43, gm. Sobków, pow. jędrzejowski, woj. świętokrzyskie, udzielone Panu Waldemarowi Grabowskiemu i Panu Zbigniewowi Olesińskiemu, decyzją Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dnia 5 sierpnia 2008 r. znak: OWŚ.VII.7650-6/08, zmienioną decyzją z dnia 24 maja 2011 r. znak: OWŚ.VII.7651-12/2010, z dnia 21 stycznia 2013 r. znak: OWŚ.VII.7222.23.2012, z dnia 3 grudnia 2014 r. znak: OWŚ-VII.7222.67.2014, z dnia 18 stycznia 2016 r. znak: OWŚ-VII.7222.11.2015, do obowiązujących konkluzji dotyczących najlepszych dostępnych technik (BAT).

- We wniosku o wydanie pozwolenia zintegrowanego wykazano, że emisja amoniaku z instalacji, nie będzie powodowała przekroczenia granicznych wielkości emisyjnych określonych w Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2017/302 z dnia 15 lutego 2017 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu lub świń zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE (Dz. U. L. 43 z 21.02.2017 r.). Emisje do powietrza pozostałych zanieczyszczeń charakterystycznych dla hodowli brojlerów, zgodnie z przedłożoną dokumentacją spełniają poziomy referencyjne określone w także mieszczą się w poziomach referencyjnych podanych dla brojlerów.

- Jak wykazano w przedłożonej dokumentacji, prawidłowa eksploatacja instalacji wraz z instalacjami pomocniczymi nie przyczyni się wystąpienia przekroczeń standardów jakości powietrza wyrażonych jako dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu zawarte w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 r., poz. 1031), ani też wartości odniesienia zawartych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2010 r., Nr 16, poz. 87).

- W niniejszej decyzji, zgodnie z art. 211 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, wielkości dopuszczalnej emisji do powietrza wyrażone zostały w kg/stanowisko dla zwierzęcia/rok, a więc w jednostce w jakiej w Konkluzjach BAT dla intensywnego chowu drobiu lub świń zostały wyrażone graniczne wielkości emisji (BAT-AEL).

- Zgodnie z art. 211 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska w pozwoleniu zintegrowanym określono zakres i sposób monitorowania wielkości emisji amoniaku zgodny z wymaganiami dotyczącymi monitorowania określonymi w cytowanych wyżej konkluzjach BAT. W niniejszej decyzji, mając na uwadze niski poziom emisji pyłu z budynków gospodarskich, a także niewspółmierne do niego wysokie koszty wykonania pomiarów, odstąpiono od nałożenia obowiązku prowadzenia pomiarów emisji pyłu. Odstąpienie od obowiązku wykonywania pomiarów emisji pyłu, jest dopuszczone zapisami z konkluzji BAT (BAT 27) dla intensywnego chowu drobiu lub świń.

- Mając na względzie, iż jak wykazano we wniosku o uzyskanie pozwolenia zintegrowanego, lokalizacja fermi drobiu w odniesieniu do „terenów wrażliwych” nie powinna generować

uciążliwości zapachowych w trakcie eksploatacji instalacji, w związku z czym, zgodnie z zapisami Konkluzji BAT, na władającym instalacją ciąży obowiązek sporządzenia „Planu zarządzania zapachami”. Nie mają zastosowania także zapisy dotyczące obowiązku prowadzenia monitoringu emisji zapachu (odorów), gdyż zgodnie z konkluzjami BAT obowiązek monitorowania emisji zapachu do powietrza ma zastosowanie jedynie w przypadkach, w których oczekuje się, że obiekty wrażliwe odczują dokuczliwość zapachu lub gdy jego występowanie zostało stwierdzone.

- Zgodnie z art. 211 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, w pozwoleniu zintegrowanym określono zakres i sposób monitorowania całkowitej ilości azotu i fosforu wydalanych w oborniku zgodny z wymaganiami dotyczącymi monitorowania określonymi w cytowanych wyżej konkluzjach BAT.

- Zmieniono zapis dotyczący ilości wytwarzanego w instalacji obornika. Aktualna ilość podana została w oparciu o rejestr produkcji/przekazywanego obornika.

Biorąc pod uwagę powyższe orzeczono jak w osnowie.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (j.t. Dz. U. 2016 r., poz. 1827 ze zm.) wnioskodawca wniósł opłatę skarbową za zmianę pozwolenia zintegrowanego na konto Urzędu Miasta w Kielcach. Kopia dowodu wpłaty znajduje się w aktach sprawy.

Pouczenie

Od decyzji przysługuje stronie prawo wniesienia odwołania do Ministra Środowiska za pośrednictwem Marszałka Województwa Świętokrzyskiego w terminie 14 dni od daty jej otrzymania. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może złożyć oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Z up. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA

Edyta Marcinkowska
Z-ca Dyrektora Departamentu
Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska

Otrzymują:

1. Waldemar Grabowski [REDACTED]
  2. Zbigniew Olesiński, [REDACTED]
- Do wiadomości:
3. skan decyzji - Ministerstwo Środowiska, Departament Zarządzania Środowiskiem, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa;
  4. Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce;
  5. Urząd Gminy Sobków, Pl. Wolności 12, 28-305 Sobków;
  6. a/a